

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 27 febr. 1891, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion i fråga om afskrifning af den i Göteborgs och Bohus län utgående landsskylden och beviljande af anslag för sådant ändamål.

(I. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 142) har herr *C. T. Lind* hemställt, att Riksdagen, om densamma finner en närmare utredning af frågan genom Kongl. Maj:t öfverflödigt, ville för sin del besluta, att den i Bohuslän utgående landsskylden till kyrkor och presterskap måtte, i afseende på sin natur, likställas med grundskatterna i öfrigt samt alltså tillgodonjuta samma förmån till afskrifning, som redan tillgodokommit och framdeles kunde beviljas grundskatterna; samt att, om yrkandet af afskrifning å ifrågavarande landsskyld blefve bifallet, Riksdagen behagade anvisa erforderligt anslag för ersättning till de vederbörande, som egt landsskyld uppbära och genom afskrifningen komme att göra förlust.

Af samme motionär väcktes vid 1890 års riksdag, på anförda skäl, som i föreliggande motion åberopas, förslag om, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t göra framställning om utredning i berörda ämne. Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 2 afstyrkte dock motionärens förslag, hufvudsakligen på den grund, att de i motionen omfördälda skatteförhållandena icke berörde någon större del af riket utan endast några fögderier uti ett län; och i enlighet med utskottets hemställda beslut kammaren, att förslaget icke skulle till någon åtgärd förända.

Enligt hvad utskottet inhemtat, har den fråga, som i förevarande motion beröres, varit föremål för Kongl. Maj:ts pröfning, i det att vissa egare och innehafvare af sådana hemman och lägenheter i Sunnervikens fögderi af Göteborgs och Bohus län, af hvilka landsskyld till vederbörande presterskap utgöres, hos Kongl. Maj:t anhållit, att denna landsskyld måtte antingen varda i likhet med kronans räntor nedsatt med 30 procent af landsskyldens belopp, eller få, såsom presterskapets landsskyld i öfriga delar af Bohuslän utom Norrviken, lösas med en krona 50 öre för hvarje tunna malt eller ock alldeles eftergifvas, dock att presterskapet för minskning eller mistning af landsskylden hölles skadeslöst af statsverket. Kammarkollegium, hvars yttrande öfver denna ansökning infordrats, hade uti ett den 31 december 1886 afgifvet utlåtande hufvudsakligen anført, att, likasom kronans hemman i Bohuslän påförts icke allenast ränta såsom skattehemman utan äfven landsskyld till kronan såsom jorddrott, sökandernes egande hemman hade att svara icke blott för ränta till kronan utan ock för landsskyld till vederbörande presterskap såsom en jorddrottslig rättighet; att de af hemmanen, som varit presterskapet ensamt tillhöriga, i äldre jordeböcker upptagits såsom prestebolsshemman, men det oaktadt för kronans räkning till skatte försålt, dock med skyldighet för skattemannen att utgöra landsskylden; samt att hvarken rättvisa eller billighet kräfde, att vid nedsättning i kronans räntor ifrågasvarande landsskyld på kronans bekostnad minskades; och har Kongl. Maj:t vid detta ärendes föredragning den 18 mars 1887, enligt kammarkollegii hemställan, funnit omförmälda ansökning ej förtjena afseende.

På sätt utskottet i afgifvet utlåtande (n:o 21) angående den i Lunds stift och Halland utgående helgonskyldens upphörande anført, hyser utskottet den åsigt, att de uråldriga skatteförhållandena inom vårt land böra, så vidt möjligt är, ordnas; och denna åsigt eger naturligtvis tillämplighet, vare sig oegentligheter i skatteväsendet beröra större eller mindre delar af landet. I öfverensstämmelse med denna uppfattning, och då den under benämning af landsskyld inom vissa delar af Göteborgs och Bohus län utgående skatt måste anses vara en qvarlevva af föråldrade skatteformer, har utskottet ansett önskvärdt, att denna skatt må kunna försvinna. Af hvad ofvan blifvit meddeladt torde emellertid framgå, att dess likställande med grundskatterna och afskrifning, på sätt motionären föreslagit, icke äro af förhållandena påkallade. Deremot föreställer sig utskottet, att allt för stora hinder icke borde möta för denna skattefrågas ordnande på ett med billighet och rättvisa öfverensstämmande sätt samt att Kongl. Maj:t, efter en i sådant syfte åstadkommen utredning, må

finna anledning till att framställa förslag, om och under hvilka vilkor ifrågavarande utskyld må kunna upphöra att utgå.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

att Riksdagen, med anledning af herr Linds förevarande motion, må hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, om och under hvilka vilkor den inom Göteborgs och Bohus län under benämning landsskyld utgående skatt må kunna upphöra att utgå, samt derefter till Riksdagen afgifva det förslag, hvartill förhållandena må anses föranleda.

Stockholm den 27 februari 1891.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.